

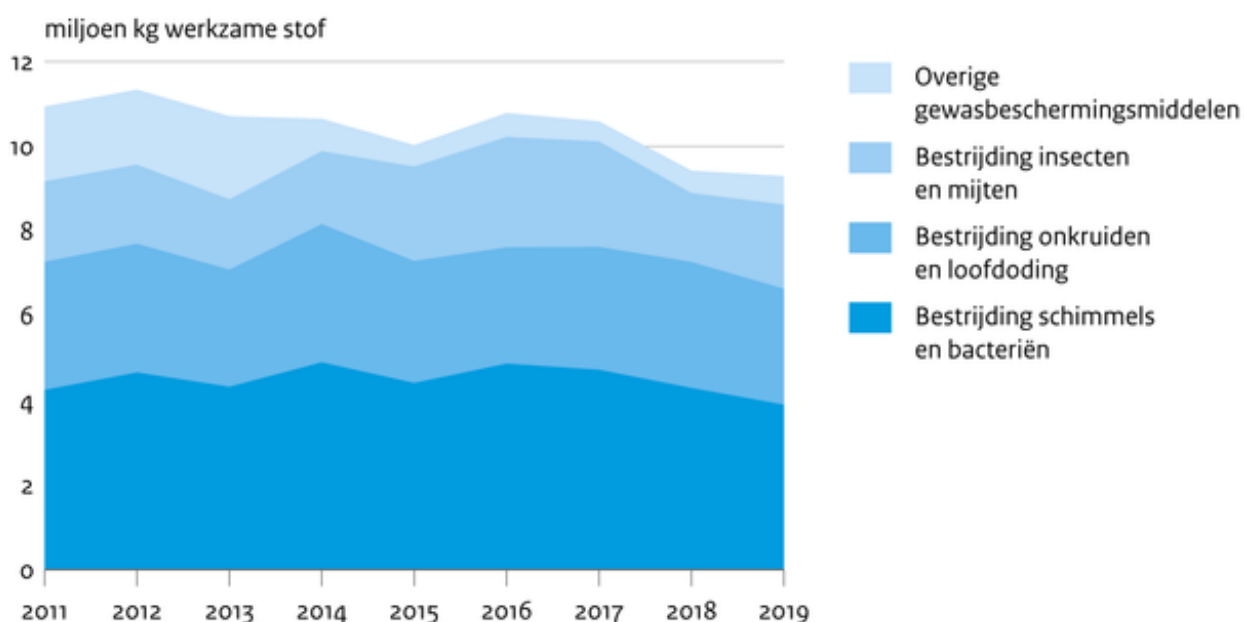
Afzet van chemische gewasbeschermingsmiddelen, 2011-2019

Indicator | 1 april 2021

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

De afzet van chemische gewasbeschermingsmiddelen is in 2019 afgenomen naar 9,2 miljoen kg werkzame stof. Dat is 1 procent minder dan een jaar eerder.

Afzet van chemische gewasbeschermingsmiddelen

Bron: CBS

CBS/mrt21
www.clo.nl/nl001521

- [Download figuur](#) [2]
- [Download data \(xlsx\)](#) [3]
- [Download data \(ods\)](#) [4]

Toelichting bij de gepresenteerde cijfers

De grafiek toont cijfers over de afzet van chemische gewasbeschermingsmiddelen die berekend zijn door het CBS. Aanklikken van "download data" onder aan de grafiek roept een tabel op met meer gegevens over de afzet van chemische gewasbeschermingsmiddelen:

- Door CBS berekende cijfers voor 2010-2019 (CBS, 2021a)
- Door NVWA berekende cijfers voor 1998-2019 (NVWA, 2021)
- Door Nefyto berekende cijfers voor 1996-2017 (Nefyto, 2021)

Een toelichting bij de rol van elk van deze organisaties bij de berekening van de afzet cijfers is te vinden in de beschrijving van de berekeningsmethode in de technische toelichting. Daarnaast is meer informatie over de cijfers te vinden in het artikel Afzetcijfers gewasbeschermingsmiddelen vergeleken met andere bronnen (CBS, 2017a) en in de noten onder de tabel.

Totale afzet in 2019 iets lager dan in 2018

De totale afzet van chemische gewasbeschermingsmiddelen is in 2019, evenals in 2018, onder de 10 miljoen kg werkzame stof. De afzet in 2019 is 1 procent minder dan in 2018, toen de totale afzet ruim 9,4 miljoen kg bedroeg. De vier jaar voor 2015 schommelde de afzet rond 11 miljoen kg (CBS, 2020a).

Bestrijding van schimmels en bacteriën (fungiciden)

In 2019 is 3,9 miljoen kg aan middelen afgezet voor de bestrijding van schimmels en bacteriën. Dit is bijna 0,4 miljoen kg minder dan een jaar eerder. De middelen voor bestrijding van schimmels en bacteriën nemen al jaren het grootste aandeel in de totale afzet van chemische gewasbeschermingsmiddelen. Het aandeel schommelt rond de 45 procent. Droge warme zomers leiden tot een lager gebruik, natte koude zomers juist tot een hoger gebruik.

Bestrijding van onkruiden en loofdoding (herbiciden)

In 2019 is 2,7 miljoen kg aan middelen afgezet voor het bestrijden van onkruiden en loofdoding. Dit is 0,24 miljoen kg minder dan in 2018. De afzet van middelen voor het bestrijden van onkruiden en loofdoding fluctueert jaarlijks, maar doorgaans minder dan bij de middelen voor schimmel en bacterie bestrijding. Het aandeel van de middelen voor onkruidbestrijding en loofdoding ligt al jaren rond de 30 procent.

Sinds 2016 is het professioneel gebruik van bestrijdingsmiddelen buiten de landbouw op verhardingen en in openbaar groen niet meer toegestaan. Dit heeft invloed op de afzet voor onkruidbestrijding.

Bestrijding van insecten en mijten (insecticiden en acariciden)

In 2019 is bijna 2,0 miljoen kg aan middelen afgezet voor het bestrijden van insecten en mijten. In 2018 was dit 1,6 miljoen kg. De afzet van middelen voor de bestrijding van insecten en mijten schommelt rond 2,2 miljoen kg. Het aandeel in de totale afzet is 20 procent. Het aandeel is flink verhoogd in de statistiek door het opnemen van minerale olie (als paraffine olie) in deze groep. De hoeveelheid minerale olie tegen plantenvirussen ligt sinds 2016 op een lager niveau.

Overige gewasbeschermingsmiddelen

De afzet van de 'overige middelen', grondontsmettingsmiddelen en plantengroeieregulatie en slakkenbestrijding, is 0,7 miljoen kg in 2019. Een jaar eerder was dit 0,5 miljoen kg. Gedurende de periode 2011-2013 was het 1,8 miljoen kg. De afzet van 'overige middelen' is daarmee de laatste jaren 1 miljoen kg lager dan in 2013, hetgeen een gevolg is van de veel strengere voorwaarden voor het toepassen van metam-natrium als grondontsmettingsmiddel.

Graadmeters gebaseerd op afzet

Sinds mei 2019 heeft de Europese Commissie indicatoren vastgesteld om daarmee het gebruik van laagrisico-stoffen te stimuleren en het gebruik van stoffen met hogere risicoprofielen te ontmoedigen. De indicator wordt als eerste toegepast op de afzetcijfers. De NVWA publiceert de

gegevens voor Nederland op haar website (NVWA, 2020). Voor groene middelen ontwikkelde Nefyto een Graadmeter Groene Gewasbescherming (Nefyto, 2021).

Bepalende variabelen in de afzet van gewasbeschermingsmiddelen

Het verbruik van gewasbeschermingsmiddelen, en daarmee ook de verkoop ervan, wordt bepaald door een mix van variabelen. Schommelingen in de afzet komen door de jaarlijks wisselende gewasarealen binnen de landbouw, de mate waarin ziekten, plagen en onkruiden jaarlijks voorkomen, het beschikbare middelenpakket, en in hoeverre geïntegreerde gewasbescherming is toegepast. De relevantste variabele is het weer, als gevolg van elk jaar wisselende weersomstandigheden tijdens de groei van de gewassen.

Referenties

- CBS (2017a). [Afzetcijfers gewasbeschermingsmiddelen vergeleken met andere bronnen \(cbs.nl\)](#) [5]. CBS, Den Haag / Heerlen.
- CBS (2017b). [Minder middelen voor gewasbescherming verkocht](#) [6]. CBS, Den Haag / Heerlen.
- CBS, 2020. [Verkoop gewasbeschermingsmiddelen afgenomen in 2018](#) [7]. CBS, Den Haag / Heerlen.
- CBS (2021). [Bestrijdingsmiddelengebruik in de landbouw](#) [8]. CBS, Den Haag / Heerlen.
- CBS (2021a). [StatLine: Gewasbeschermingsmiddelen; afzet werkzame stof, toepassingsgroepen](#) [9]. CBS, Den Haag / Heerlen.
- CBS (2021b). [Afzet bestrijdingsmiddelen](#) [10]. CBS, Den Haag / Heerlen.
- Eurostat (2020). [Agri-environmental indicator - consumption of pesticides](#) [11]. Eurostat, Luxemburg.
- EZ (2013). [Gezonde Groei, Duurzame Oogst. Tweede nota duurzame gewasbescherming, periode 2013-2023](#) [12]. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- PBL (2019). [Tussenevaluatie van de nota GGD](#) [13]. O. Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag.
- Nefyto (2018). [Afzet per \(sub\)groep van gewasbeschermingsmiddelen, 1990-2016](#) [14]. Nederlandse Stichting voor Fytofarmacie, Den Haag.
- Nefyto (2019). [Afzet per \(sub\)groep van gewasbeschermingsmiddelen over het jaar 2017](#) [15]. Nederlandse Stichting voor Fytofarmacie, Den Haag.
- Nefyto, 2021. [Nefyto - Nederlandse Stichting voor Fytofarmacie - Graadmeter Groene Gewasbescherming](#) [16]
- RIVM (2019) [Tussenevaluatie van de nota GGDO](#) [17]. Deelproject Milieu, Bilthoven.
- NVWA (2020a). [Afzet gewasbeschermingsmiddelen in Nederland](#) [18]. Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- NVWA (2020b) [Harmonised Risk Indicator \(HRI\) in Nederland 2011 - 2018 Gewasbescherming NVWA](#) [19]. Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit, Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Afzet van chemische gewasbeschermingsmiddelen

Omschrijving

Ontwikkeling van de afzet van gewasbeschermingsmiddelen, in miljoen kg werkzame stof, door de agrochemische industrie op de Nederlandse markt. De EU verordening kent een indeling van chemische gewasbeschermingsmiddelen in 6 hoofdgroepen. In deze indicator zijn de gegevens verdeeld naar vier groepen:

- bestrijding van schimmels en bacteriën (fungiciden),
- bestrijding van onkruid en loofdoding (herbiciden),
- bestrijding van insecten en mijten (insecticiden) en
- overig; bestrijding van slakken, plantengroeiregulatie en kiemremming, en andere gewasbeschermingsmiddelen zoals grondontsmetting.

De gepubliceerde afzetcijfers zijn inclusief de afzet van microbiologische stoffen, zoals *Bacillus thuringiensis*.

Verantwoordelijk instituut

Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)

Berekeningswijze

Een korte beschrijving van de onderzoekmethode geeft het artikel [Afzet bestrijdingsmiddelen](#) [10] (CBS, 2021b).

Rol diverse organisaties in de berekening en publicatie van afzetcijfers van chemische gewasbeschermingsmiddelen

De Nederlandse Stichting voor Fytofarmacie (Nefyto) publiceert jaarlijks over de afzet van chemische gewasbeschermingsmiddelen door de leden van Nefyto op de Nederlandse markt (Nefyto, 2019). De Nefyto-afzet wordt aangevuld met gegevens over de afzet van bedrijven die geen lid zijn van de Nefyto, op basis van waarneming door de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA, 2020a). NVWA levert de totale afzet van chemische gewasbeschermingsmiddelen op de Nederlandse markt aan het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Het CBS zet de afzetcijfers om naar de actuele indeling van actieve stoffen, zoals voorgeschreven door EU-verordening 1185 / 2009 (betreffende statistieken over pesticiden). Het CBS publiceert de afzetcijfers in een StatLine tabel (CBS, 2021a) en levert de afzetcijfers conform EU-verordening 1185 / 2009 aan het Europees statistische bureau (Eurostat, 2019). Op basis van dezelfde Europese wetgeving stelt CBS eens in de vier jaar statistieken samen over o.a. het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij de landbouwbedrijven. De afzet- en gebruikscijfers worden in de Nationale Milieu Indicator (RIVM, 2019) gebruikt om de voortgang van het beleid te bepalen, zoals beschreven in de Nota's Duurzame gewasbescherming (EZ, 2013).

Uit de afzetgegevens kan geen informatie worden afgeleid over het exacte aandeel landbouw, het aandeel van een bepaalde sector van de land- en tuinbouw en het aandeel van een bepaald gewas. Sinds 2019 publiceert de NVWA de afzet naar werkzame stof.

Basistabel

[StatLine: Gewasbeschermingsmiddelen: afzet werkzame stof, toepassingsgebieden](#) [9] (CBS, 2021a)

Geografisch verdeling

Nederland

Verschijningsfrequentie

Jaarlijks

Achtergrondliteratuur

[Afzetcijfers gewasbeschermingsmiddelen vergeleken met andere bronnen](#) [20] (CBS, 2017a)
[Minder middelen voor gewasbescherming verkocht](#) [6] (CBS, 2017b)
[Afzet bestrijdingsmiddelen](#) [10] (CBS, 2020b)
[Bestrijdingsmiddelengebruik in de landbouw](#) [8] (CBS, 2018)
[Afzet per \(sub\)groep van gewasbeschermingsmiddelen over het jaar 2017](#) [15] (Nefyto, 2019)
[Afzet per \(sub\)groep van gewasbeschermingsmiddelen, 1990-2016](#) [14] (Nefyto, 2018)
[Afzet gewasbeschermingsmiddelen in Nederland](#) [18] (NWVA, 2020)

Betrouwbaarheids codering

Integrale enquête.

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2021). [Afzet van chemische gewasbeschermingsmiddelen, 2011-2019](#) [21] (indicator 0015, versie 21, 1 april 2021). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl001521>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl0015> [2]
https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/0015_007g_clo_21_nl.png [3]
<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0015-007g-clo-21-nl.xlsx> [4]
<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-0015-007g-clo-21-nl.ods> [5] <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2017/14/minder-middelen-voor-gewasbescherming-verkocht/afzetcijfers-gewasbeschermingsmiddelen-vergeleken-met-andere-bronnen> [6] <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2017/14/minder-middelen-voor-gewasbescherming-verkocht> [7] <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/13/verkoop-gewasbeschermingsmiddelen-afgenomen-in-2018> [8] <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/korte-onderzoeksbeschrijvingen/bestrijdingsmiddelengebruik-in-de-landbouw> [9]
<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83566NED/table?dl=904D> [10] <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/korte-onderzoeksbeschrijvingen/afzet-bestrijdingsmiddelen> [11] http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Agri-environmental_indicator_-_consumption_of_pesticides [12] <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2013/05/14/gezonde-groei-duurzame-oogst-tweede-nota-duurzame-gewasbescherming.html> [13] <https://www.pbl.nl/publicaties/geintegreerde-gewasbescherming-nader-beschouwd> [14] <https://www.nefyto.nl/Nefyto/media/Nefyto/Documenten/Afzetcijfers/Afzet-Nefyto-per-subgroep-1990-2016.pdf> [15] <https://www.nefyto.nl/dev.nefyto.nl/media/Documenten/Afzetcijfers/Afzetcijfers-gewasbeschermingsmiddelen-over-2017.pdf> [16]
<https://www.nefyto.nl/actueel/nieuwsberichten/graadmeter-groene-gewasbescherming> [17]
<https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2019-0044.pdf> [18] <https://www.nwva.nl/onderwerpen/gewasbescherming/afzet-gewasbeschermingsmiddelen-in-nederland> [19] <https://www.nwva.nl/onderwerpen/gewasbescherming/afzet-gewasbeschermingsmiddelen-in-nederland/harmonised-risk-indicator-hri-nl> [20] <https://www.cbs.nl/nl-nl/artikelen/nieuws/2017/14/minder-middelen-voor-gewasbescherming-verkocht/afzetcijfers-gewasbeschermingsmiddelen-vergeleken-met-andere-bronnen> [21]
<https://www.clo.nl/indicatoren/nl001521>